

BIODEMOGRAFIA HUMANA

Tipus d'assignatura: Optativa 6è.8è semestre

Departament responsable: BIOLOGIA ANIMAL (ANTROPOLOGIA)

Coordinadora: Dra. Clara E. García Moro

Distribució temporal: febrer-juny. Un total de 45 hores repartides de la manera següent: 30 hores teòriques, 15 hores de pràctiques.

Codi :135047

Nombre Total de Crèdits: 4.5

OBJECTIUS

Aquesta assignatura té com a objectius oferir els coneixements teòrics i pràctics per a comprendre el procés de transformació de les poblacions humanes des de la prehistòria fins a l'actualitat. Va destinada especialment a estudiants que, havent cursat l'assignatura de Biologia Humana, s'interessin en la temàtica pròpia de la història de les poblacions i desitgin profunditzar en els aspectes relatius a la seva biologia, demografia, ecologia i cultura.

CRITERIS D'AVUACIÓ

L'avaluació final es farà mitjançant un examen que reculli tota la matèria impartida, a teoria i a pràctiques, durant el curs.

PROGRAMA DE TEORIA

La duració mitjana de cadascun dels temes és de 120 minuts.

L'ANÀLISI DEMOGRAFICA

Tema 1.- Definir la població

Les fonts en demografia. Tècniques de reconstrucció de dades. Estimes demogràfiques a partir de dades Antropològiques.

Tema 2.- Principis de l'anàlisi demogràfica

Estat de la població: representació en el temps. Línies de vida d'una generació. Les estructures demogràfiques: tipus de distribucions. Estandardització de taxes.

Tema 3.- Els fets demogràfics: mortalitat

Taules de vida. Probabilitat de mort i esperança de vida. Models additiu i multiplicatiu.

Tema 4.- La mortalitat infantil

Patrons i anàlisi biomètrica. Causes de mortalitat: la mortalitat endògena i exògena. Variacions poblacionals. Anàlisi temporal de la mortalitat. L'efecte de crisis de subsistència i crisis epidèmiques.

Tema 5.- Els fets demogràfics: fecunditat

Demografia de la població reproductora. Taxes de fecunditat. Descendència mitjana per dona. Intervalls entre naixements.

Tema 6.- Comportament reproductor humà

Reguladors de la fecunditat: biològics, socials. Efectes biològics del control de la natalitat. Els parentius i els llinatges. Anàlisi de la distribució de cognoms. La poligàmia.

Tema 7.- Creixement de la població

Creixement natural i reemplaçament de generacions. Taxes de reproducció. Potencial de creixement d'una població.

Tema 8.- Biologia i demografia de les migracions humanes

Mobilitat associada al matrimoni. Migracions en la prehistòria. Migracions recents: colonitzacions. Colonització de poblament.

Tema 9.- Models de població

Poblacions estacionaries. Teoria de la població estable. Models demogràfics en Antropologia. Les poblacions petites (isolates).

L'EVOLUCIÓ DEMOGRÀFICA DE LES POBLACIONS HUMANES

Tema 10.- Paleodemografia

Dinàmica poblacional a la prehistòria: reconstruccions demogràfiques. Corbes de mortalitat i esperança de vida. Models aplicats a la paleodemografia.

Tema 11.- Caçadors-recol.lectors

Ambient i demografia. Subsistència i densitat de població en caçadors-recol.lectors. Models ecològics.

Tema 12.- Poblacions sedentàries

Efecte de la sedentarització i la producció d'aliments sobre la població. Densitat de població en poblacions agricultores.

Tema 13.- Demografia de les poblacions pre-industrials

L'història demogràfica europea. Creixement demogràfic a Europa. Població i alimentació. Alimentació i infecció.

Tema 14.- El creixement actual de les poblacions

La transició demogràfica. Tendències demogràfiques en el món actual. Polítiques de població en les societats contemporànies.

Tema 15.- El contacte cultural entre poblacions

Diferències ètniques davant la malaltia. Canvis demogràfics. Demografia de l'extinció de poblacions aborígens.

BIBLIOGRAFIA

BARDET, J-P; DUPAQUIER, J. (Eds.), 1998. Histoire des populations de l'Europe. II. La révolution démographique 1750-1914. Fayard, Paris.

BETTINGER, R.L., 1991. Hunter-Gatherers. Archaeological and Evolutionary Theory. Plenum Pub., New York.

BETZIG, L.L.; MULDER, M.B.; TURKE, P.W. (Eds), 1988. Human Reproductive Behaviour. Cambridge University Press, Cambridge.

BOYCE, A.J. (Ed), 1984. Migration and Mobility. Taylor and Francis, London.

BRENNAN, E.R. (Ed.), 1983. Mortality Patterns in Anthropological Populations. Wayne State Univ. Press, Detroit.

CHARBONNEAU, H.; LAROSE, A. (Eds.), 1977. The Great Mortalities: Methodological Studies of Demographic Crises in the Past. Ordina Editions, Liege.

DIGGORY, P. (Ed.), 1988. Natural Human Fertility: social and biological determinants. MacMillan & Eugenics Soc, London.

HASSAN, F.A, 1981. Demographic Archaeology. Academic Press, New York.

LEE, R.B. & DALY, R. (Eds.) (1999): The Cambridge Encyclopedia of Hunters and Gatherers. Cambridge Univ. Press, Cambridge

LITTLE, A.A.; HAAS, J.D. (Eds), 1989. Human Population Biology. A Transdisciplinary Science. Oxford University Press, Oxford.

LIVI-BACCI, M., 1993. Introducción a la demografía. Ariel Historia. Barcelona.

MASCIE-TAYLOR, C.G.N.; LASKER, G.W.(Eds), 1988. Biological Aspects of Human Migration. Cambridge University Press, Cambridge.

McELROY, A. & TOWNSEND, P.K., 1989. Medical Anthropology in Ecological Perspective. Westview Press, Boulder.

MASCIE-TAYLOR, C.G.N.; BOYCE, A.J., 1988. Human mating patterns. Cambridge University Press, Cambridge.

PRESSAT, R., 1971. El análisis demográfico. Fondo de cultura económica, México.

TAPINOS, G., 1988. Elementos de demografía. Espasa Calpe, Madrid.

VALLIN, J., 1995. La población mundial. Alianza Universidad, Madrid.

WOOD, J.W., 1994. Dynamics of Human Reproduction. Biology, Biometry, Demography. Aldine de Gruyter, New York.

PROGRAMA DE PRACTIQUES

Pràctica 1.- L'obtenció de dades demogràfiques. Utilització de les bases de dades.

Pràctica 2.- Estructura i dinàmica poblacional. Evolució d'una població i factors de canvi demogràfic.

Pràctica 3.- Mesura i comparació de mortalitats.

Pràctica 4.- Diverses mesures respecte de la natalitat i de la fecunditat.

Pràctica 5.- Càlcul de mida i densitat de població en caçadors-recol·lectors a partir de diferents models ecològics.